

KORPPOO, BJÖRKÖ, VINTRASNÄS 279 01 0019

Kompassikiveyksen tarkastus 24.7.1985

Korppoo, Björkö, Vintrasnäs

Maanomistaja: Heikki ja Riitta Asanti, Kaurinmäenkuja 8, 20310 TURKU,
puh. 921-394 906.

Karttalehti 1031 12

x = 6643 60

y = 538 15

z \doteq 10

Löydöt: -

Valokuvat: TYA neg. F 10327-10332

TYA D 146:1-2

Aikaisemmat tiedot:

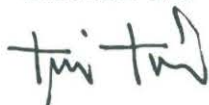
Dahlström, Svante (1938). Björkö i Korpo. - Särtryck ur Sjöbjörnarnas
Årsbok 1938.

Gardberg, John (1921). Forna kyrkor och minnen i utskären. - Västra
Finland 29.10.1921.

Kertomukseen kuuluu: 2 sivua tekstiä

1 karttaliite

Turussa 22. lokakuuta 1985

Tapani Tuovinen

Korppoon Björkössä oleva kompassikiveys on mainittu populaarikirjallisuudessa jo kauan sitten (Gardberg 1921; Dahlström 1938). Koska siitä ei kuitenkaan tietääkseni ole arkeologisia dokumentteja, kävin paikalla 24.7.1985 muiden asioiden yhteydessä s/y Daphnialla FK Aki Kaisalmen ja HuK Topi Ruotsalaisen kanssa.

Kompassikiveys sijaitsee kallioisessa Björkön S-niemessä, jonka nimi on Vintrasnäs, niemen korkeimman kallionhuipun vieressä. Kivet on ladottu vaakasuuralle tasaiselle kallionpinnalle. Näkyvyyttä on laajalti merelle suuntiin SE, S, SW ja W. Paikka on maanomistajan kesähuvilan pihamaata. Maanomistajalla ei ole kertomansa mukaan sellaisia maankäyttösuunnitelmia, jotka uhkaisivat kiveystä.

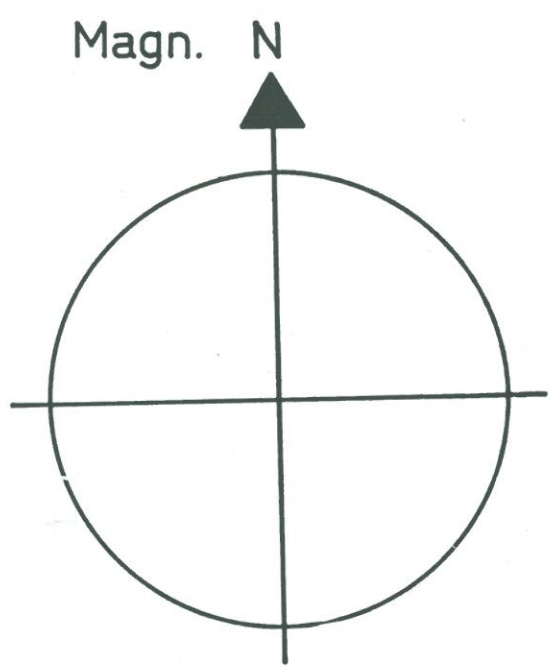
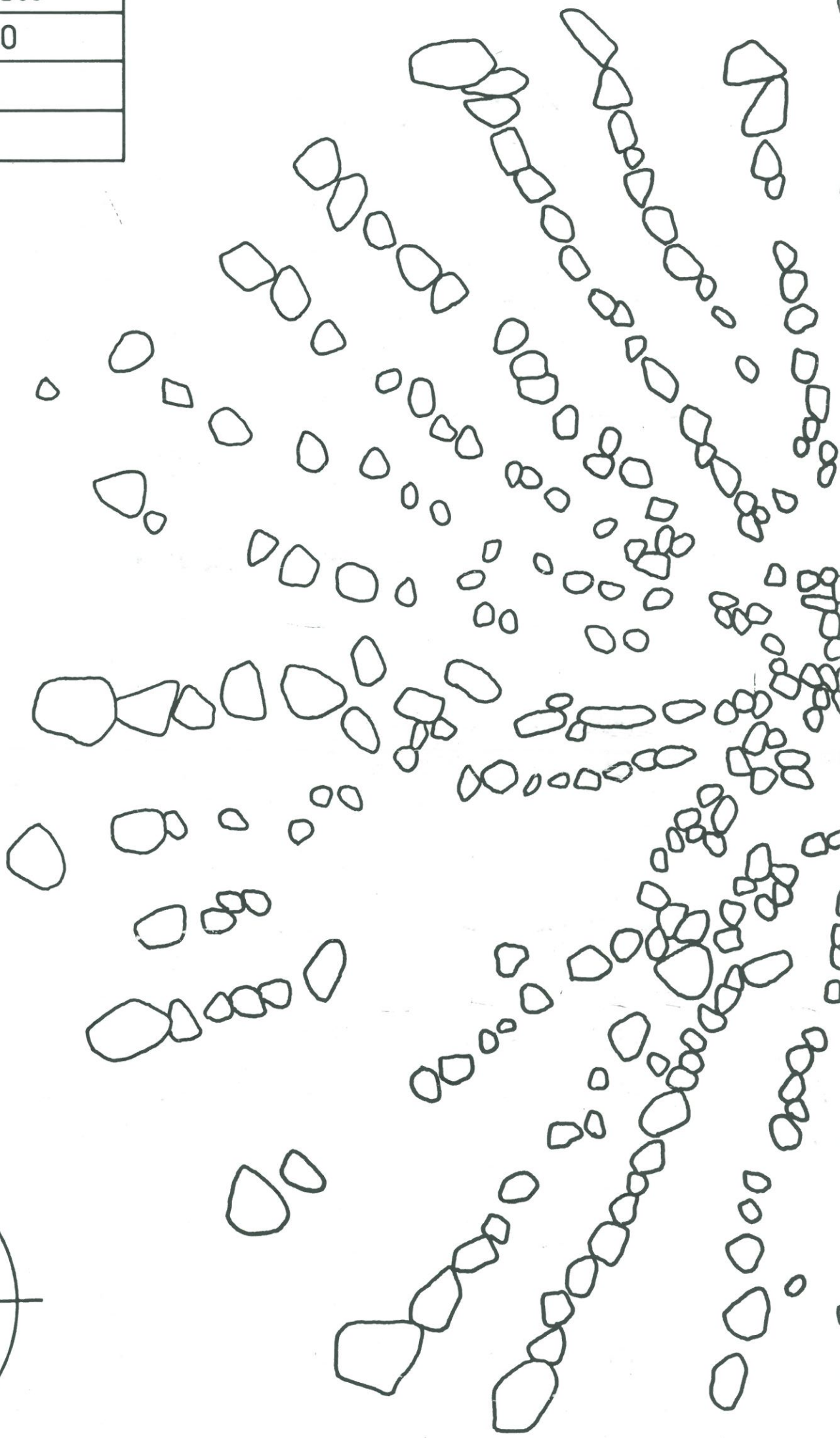
Kivet, joista kompassikiveys on ladottu, ovat pyöristyneitä, rantakivikkoainesta (suurimmaksi osaksi noin 0-10 kg). Haaroja on 32: kompassikiveys on siis ns. merimiehen piirujärjestelmässä. Haarat on ladottu enimmäkseen pienistä kivistä (noin 0-2 kg) siten, että päätykivet ovat muita kiviä suurempia. Suurin päätykivi on N-haaran päässä: sen massa on noin 40 kg. Haarat ovat selvät ja hyvin säilyneet, mutta keskiosa on hajanainen. Kiveyksen pituus suunnassa N-S on 7.2 m ja suunnassa W-E 6.9 m.

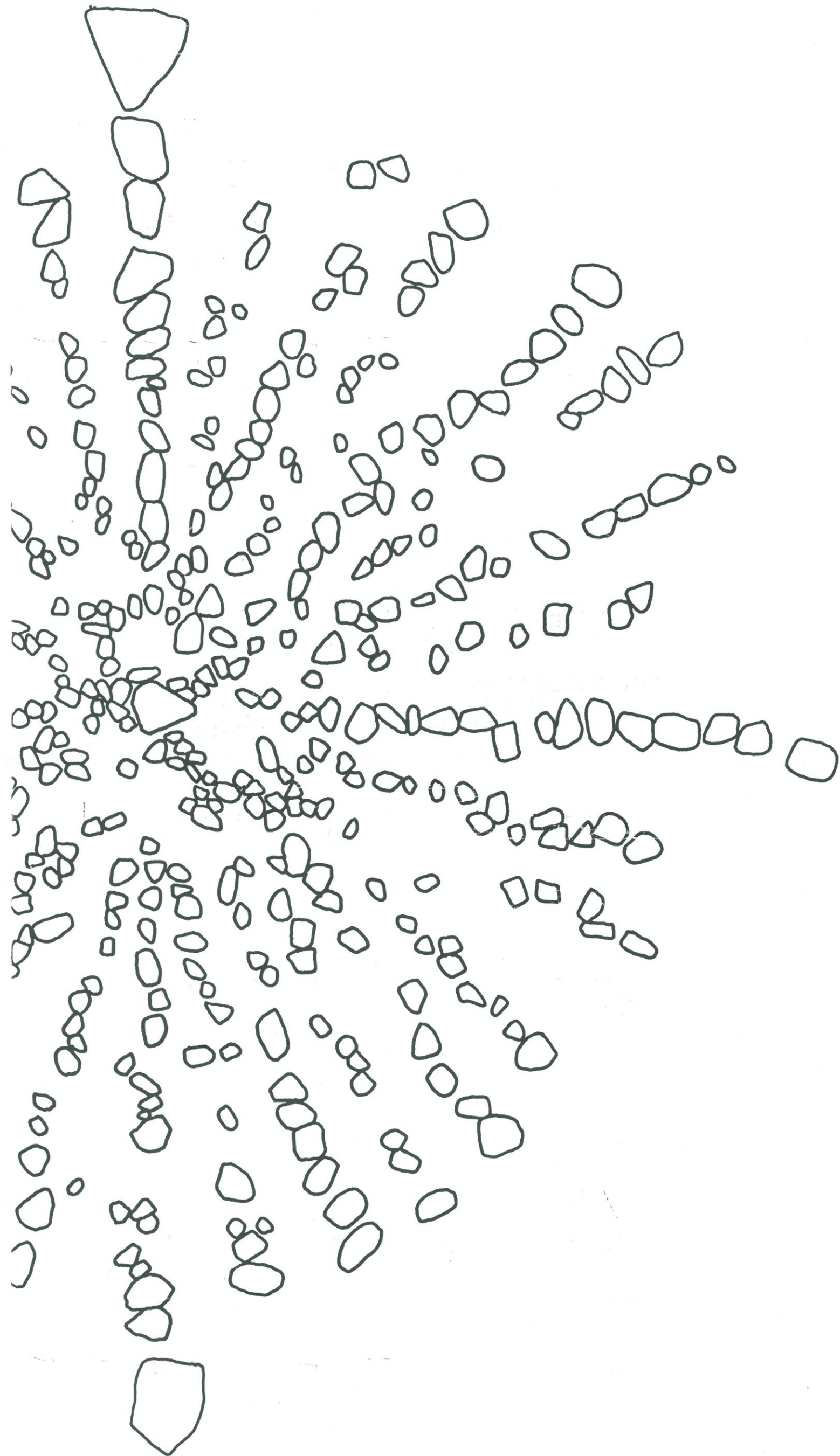
Kompassikiveys dokumentoitiin piirtämällä siitä tasokartta Eichstaedt P 7-20 -kenttäpantografilla mittakaavaan 1/20. Paikalla käydessäni ei ollut mahdollisuutta määrittää tarkasti ilmansuuntia. Tasokartan (liite) magneettinen N-suunta on määritetty Suunto G-80-geologikompassilla. Alueen eranto vuonna 1985 on noin +3.5. Kompassikiveyksen N-S-haaran suunta eroaa määritetystä N-S-kompassisuunnasta mitättömän vähän.

Maanomistajan kesähuvilan vieressä, lähempänä S-rantaa, on pienempi kompassikiveys, joka maanomistajan mukaan on veneilijöiden rakentama (sijainti $x = 6643\ 56$, $y = 538\ 15$). Se onkin ilmestynyt paikalle Dahlströmin (1938) käynnin jälkeen. Aivan lähiympäristössä on muitakin veneilijöiden kivistä kalliopinnoille latomia kuvioita. Paikassa $x = 6643\ 51$, $y = 538\ 24$ on vinolla tasaisella kallioinnalla tasaista kiveystä, jonka W-reunassa on kaksi pikkukivillä reunustettua käytäväntapaista, aivan kuin jatulintarhassa. En kuitenkaan uskalla edes veikkailla, onko kyseessä jatulintarhan jäännös.

Dahlström mainitsee korjailleensa kompassikiveystä läheisen talon isännän kanssa. Valokuvien perusteella näyttää siltä, että kompassikiveykseen ei ole olennaisesti koskettu tämän jälkeen. Vintrasnäs'n kompassikiveys on selvästi suurin ja rakenteellisesti mutkikkain Saaristomeren tunnetuista kompassikiveyksistä. Björkön luonnonsatama on lomaveneilijöiden suosiossa, ja on pelättävissä, että paikalla kävijät saattavat vaurioittaa kiveystä tavalla tai toisella - etenkin, kun Dahlströmin artikkelista on ilmestynyt uusintapainos v. 1984 vuosikirjassa Sjöbjörnarnas Årsbok.

KORPO-KORPPOO BJÖRKÖ	
TASOKARTTA	Vintrasnäs
	24.7.1985
TURUN YLIOPISTO Arkeologian osasto	
	MK 1/20
Piirt. Tapani Tuovinen	
26.9.1985	twi tws

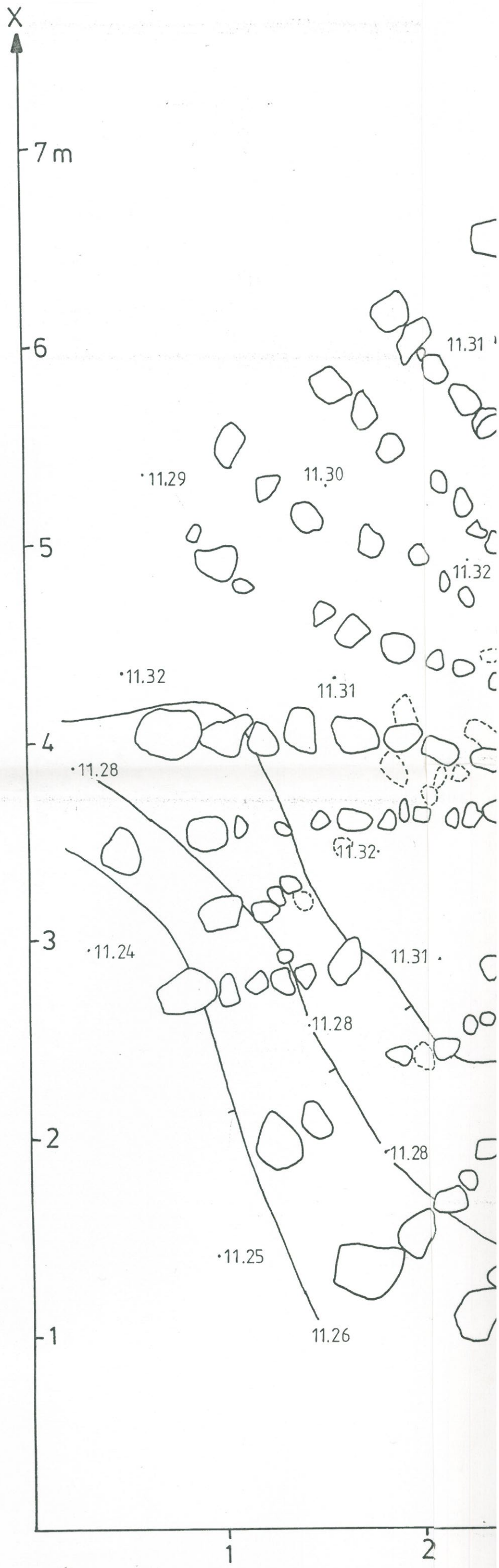
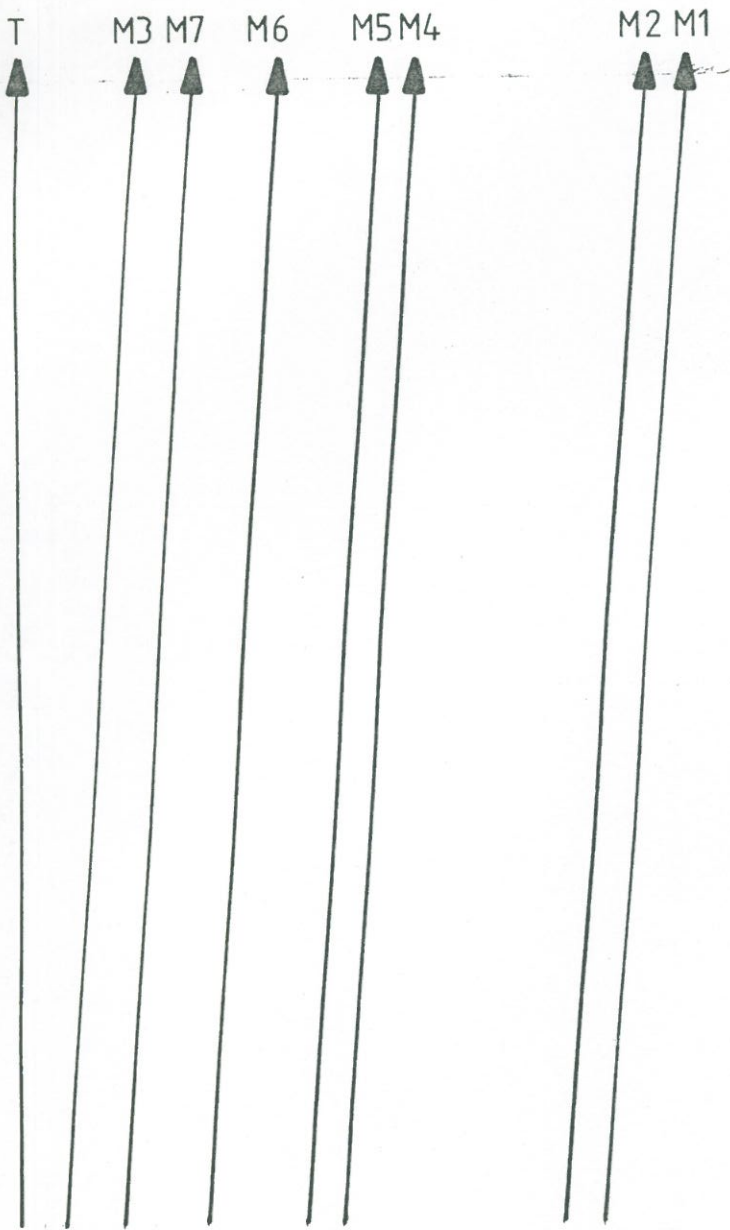

KORPPOO - KORPO		BJÖRKÖ
TASOKARTTA		Vintrasnäs
$\phi=59^{\circ}54'2$	$\lambda=21^{\circ}40'9$	27.05.1987
TURUN YLIOPISTO Arkeologian osasto		
MK 1/20		
Piirt. Tapani Tuovinen		
18.06.1987 <i>tpi twi</i>		

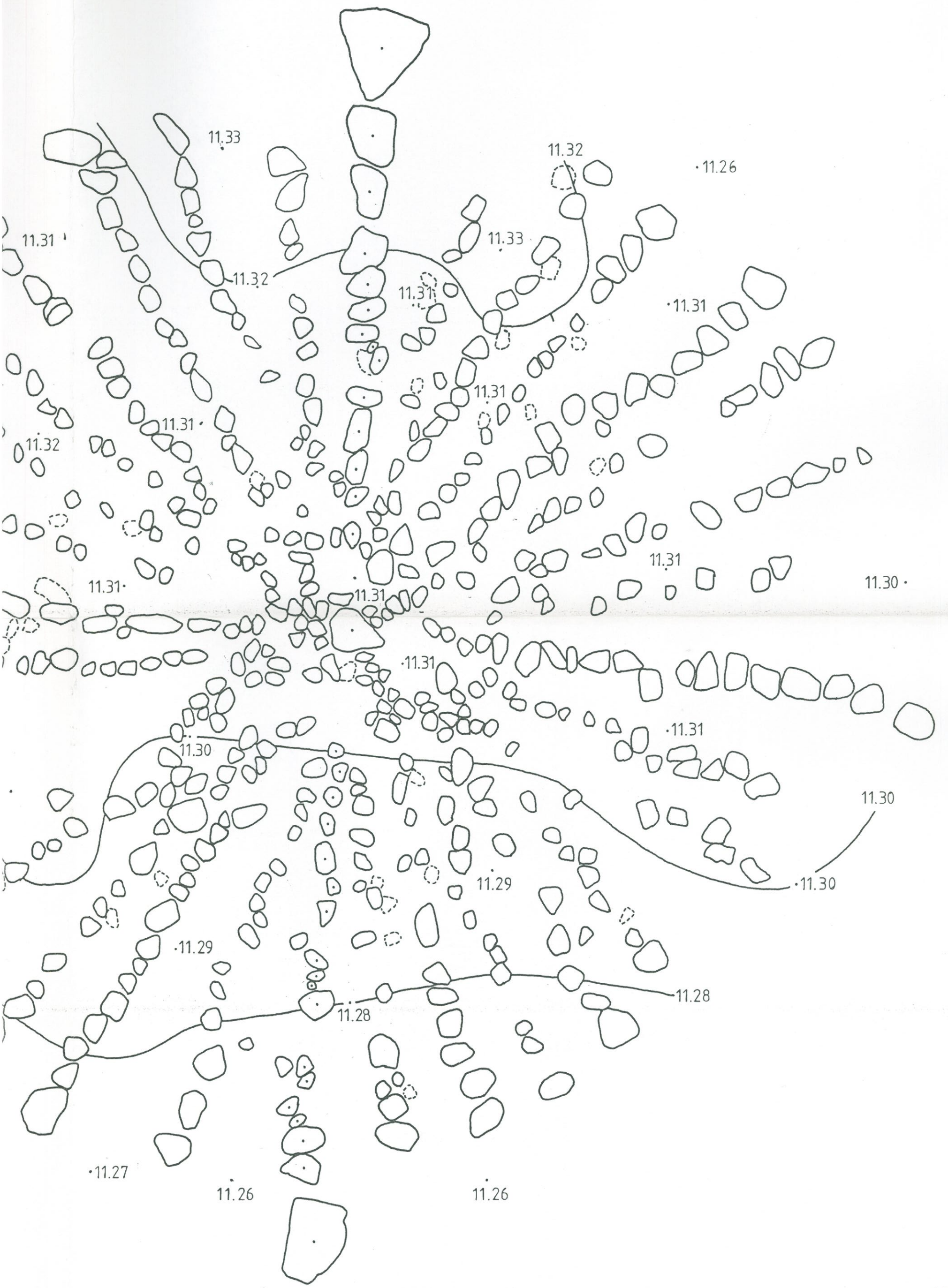
- Kivi ja sen projektion painopiste
- Kivi vuoden 1985 kartoituksessa
- 11.31 Korkeusluku MW87 pisteen kohdalla
- Korkeuskäyrä

0 1m

N-suunnat

585 cm

3 4 5 6 7m → Y